

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 1/2012-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júna 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Jána Auxta v konaní o sťažnosti Ľ. V., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. D. P. & partners, s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. D. P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejedanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/1996 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ľ. V. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejedanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/35/1996 p o r u š e n é b o l i .

2. L. V. priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť L. V. trovy konania v sume 305,86 € (slovom tristopäť eur a osemdesiatšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie JUDr. D. P. & partners, s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 1/2012-15 zo 17. januára 2012 prijal sťažnosť L. V. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakotveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 35/1996.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou na okresnom súde domáhal náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Žaloba bola okresnému súdu doručená 9. februára 1996.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol chronologický výpočet podstatných úkonov okresného súdu v predmetnej veci, pričom osobitne zdôraznil skutočnosť, že ide o bežný súdny spor, ktorý *„za dnešných podmienok nevyžaduje na jeho skončenie na prvom stupni*

ani rok“, pričom ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebol právoplatne skončený a trval už štrnásť rok.

Podľa názoru sťažovateľa bola dĺžka súdneho konania zapríčinená najmä „nečinnosťou súdu a rôznymi objektívnymi a subjektívnymi prieťahmi vo veci“.

V závere svojej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, v ktorom konštatuje porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ tiež navrhol, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vec čo najrýchlejšie prerokoval a vo veci rozhodol. Sťažovateľ tiež žiadal priznať „*finančné zadostučinenie ako peňažnú protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy v sume 5000 EUR*“, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 582,02 €.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k vecnej stránke prijatej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie a zároveň sa k sťažnosti vyjadrila listom sp. zn. Spr. 3129/2012 doručeným ústavnému súdu 23. marca 2012, v ktorom uviedla chronologický prehľad procesných úkonov okresného súdu v predmetnom konaní:

- „*dňa 9.6.1996 doručený návrh na začatie konania*
- *dňa 16.2.1996 výzva súdu na doručenie jedného vyhotovenia návrhu na začatie konania a príloh*
- *dňa 16.2.1996 výzva na zaplatenie súdneho poplatku*
- *dňa 23.2.1996 doloženie návrhu a príloh*
- *dňa 2.3.1996 zaplatený súdny poplatok*
- *dňa 6.5.1997 prevzatie právneho zastúpenia a vypovedanie plnej moci*
- *dňa 27.5.1997 vyjadrenie odporcu v 1. rade*

- *dňa 29.5.1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín dňa 2.9.1997*
- *dňa 18.8.1997 predvolanie na termín pojednávania*
- *dňa 2.9.1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín dňa 2.10.1997*
- *dňa 2.9.1997 súd vydal uznesenie, ktorým odporcovi v 2. rade uložil poriadkovú pokutu*
- *dňa 8.9.1997 žiadosť súdu adresovaná odporcovi v 1. rade o doručenie vyjadrenia*
- *dňa 16.9.1997 predvolanie na termín pojednávania*
- *dňa 2.10.1997 upovedomenie o odročení pojednávania*
- *dňa 3.10.1997 vyjadrenie odporcu v 1.rade*
- *dňa 13.10.1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín pojednávania dňa 13.11.1997*
- *dňa 21.10 1997 predvolanie na termín pojednávania*
- *dňa 13.11.1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín pojednávania dňa 16.12.1997*
- *dňa 1.12.1997 predvolanie na termín pojednávania a predvolanie svedka*
- *dňa 1.12.1997 žiadosť súdu adresovaná PZ SR – Mestskému veliteľstvu B., Správe dopravnej polície, odboru dopravných nehôd*
- *dňa 16.12.1997 sa uskutočnilo pojednávanie (z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej udalosti bolo potrebné okamžite opustiť pojednávaciu miestnosť)*
- *dňa 29.12.1997 predvolanie na termín pojednávania dňa 22.1.1998 a predvolanie svedka*
- *dňa 22.1.1997 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín 5.3.1998*
- *dňa 27.1.1998 predvolanie na termín pojednávania dňa 5.3.1998 a predvolanie svedka*
- *dňa 5.3.1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín pojednávania dňa 6.4.1998*
- *dňa 9.3.1998 predvolanie na termín pojednávania dňa 6.4.1998 a predvolanie svedka*

- *dňa 10.3.1998 bolo súdu doručené oznámenie odporcu v 1. rade*
- *dňa 6.4.1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín dňa 27.4.1998*
- *dňa 5.5.1998 predvolanie na termín pojednávania dňa 21.5.1998a predvolanie svedka*
- *dňa 19.5.1998 bolo súdu doučené podanie svedka (oznámenie neúčasti na pojednávaní)*
- *dňa 21.5.1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín dňa 22.6.1998*
- *dňa 26.5.1998 predvolanie svedka*
- *dňa 16.6.1998 bolo súdu doručené podanie svedka (oznámenie neúčasti na pojednávaní)*
- *dňa 22.6.1998 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré sa odročilo na termín pojednávania dňa 28.9.1998*
- *dňa 22.3.2000 žiadosť o oznámenie stavu veci*
- *dňa 5.4.2000 urgencia oznámenia stavu konania vo veci*
- *dňa 10.4.2000 súd vydal uznesenie č.k. 11C35/96-48*
- *dňa 10.4.2000 bola súdu doručená žiadosť o pokračovanie v konaní*
- *dňa 29.5.2000 žiadosť znalca o doplnenie spisu*
- *dňa 4.5.2000 podanie odvolanie proti uzneseniu č.k. 11C 35/96-48*
- *dňa 27.7.2000 žiadosť o oznámenie*
- *dňa 4.8.2000 urgencia súdu adresovaná súdnemu znalcovi a oznámenie o vykonaní urgencie znalca súdom právnenému zástupcovi navrhovateľa*
- *dňa 7.9.2000 žiadosť o oznámenie a o vytýčenie termínu pojednávania*
- *dňa 21.9.2000 bola súdu doručená odpoveď znalca na urgenciu súdu*
- *dňa 13.11.2000 bola súdu doručená urgencia právneho zástupcu navrhovateľa*
- *dňa 27.12.2000 bola súdu doručená žiadosť o oznámenie od právneho zástupcu navrhovateľa*
- *dňa 6.3.2001 súd adresoval list znalcovi, ktorým ho vyzval na oznámenie údajov*

- *dňa 4.6.2001 bola súdu doručená odpoveď znalca na urgenciu súdu*
- *dňa 27.6.2001 bola súdu doručená žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania*
- *dňa 8.8.2001 bola súdu doručená žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania a urgencia*
- *dňa 22.11.2001 doručená žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania*
- *dňa 10.4.2002 doručená žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania*
- *dňa 24.4.2002 výzva súdu adresovaná právnenému zástupcovi navrhovateľa, odporcovi v 1. rade, odporcovi v 2. rade, Krajskému riaditeľstvu – PZ Dopravný inšpektorát*
- *dňa 22.5.2002 súd vydal uznesenie, ktorým zrušil uznesenie č.k. 11C 35/96-48 zo dňa 10.4.2000, v ktorej bola odporcovi v 2.rade uložená povinnosť zaplatiť preddavok na znalečné vo výške 1.500,-Sk*
- *dňa 13.5.2002 doručená odpoveď právneho zástupcu navrhovateľa na výzvu súdu zo dňa 24.4.2002*
- *dňa 13.5.2002 doručená odpoveď odporcu v 2. rade navrhovateľa na výzvu súdu zo dňa 24.4.2002*
- *dňa 4.6.2002 doručená odpoveď Krajského riaditeľstva PZ v B. na výzvu súdu zo dňa 24.4.2002*
- *dňa 1.7.2002 doručená odpoveď odporcu v 1. rade na výzvu súdu zo dňa 24.4.2002*
- *dňa 18.7.2002 zaslanie fotodokumentácie znalcovi a žiadosť súdu o urýchlené vypracovanie posudku v lehote 20 dní pod hrozbou poriadkovej pokuty*
- *dňa 12.9.2002 bola súdu doručená žiadosť znalca o posunutie termínu*
- *dňa 11.11.2002 doručená žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania*
- *dňa 16.10.2002 žiadosť súd o bezodkladné vypracovanie znaleckého posudku do 15 dní pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty*
- *dňa 4.12.2002 zaslanie vypracovaného znaleckého posudku a vrátenie spisu*
- *dňa 12.12.2002 súd vydal uznesenie, ktorým priznal znalcovi znalečné za vykonanie znaleckého posudku*
- *dňa 27.12.2002 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa k znaleckému posudku Ing. M. Z. zo dňa 28.11.2002 a odvolanie proti uzneseniu tunajšieho súdu zo dňa 12.12.2002*

- *dňa 31.12.2002 bolo súdu doručené odvolanie odporcu v 2. rade proti uzneseniu tunajšieho súdu zo dňa 12.12.2002 a zároveň bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade k znaleckému posudku Ing. M. Z. zo dňa 28.11.2002*
- *dňa 7.1.2003 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade*
- *dňa 11.2.2003 súd predložil spisový materiál spolu s opravným prostriedkom navrhovateľa a odporcu v 2. rade na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave*
- *dňa 20.8.2003 bol súdu vrátený spis a doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co 34/03-92 zo dňa 30.7.2003*
- *dňa 22.9.2003 súd predvolal účastníkov konania a znalca na termín pojednávania dňa 6.11.2003*
- *dňa 6.11.2003 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený vo veci rozsudok*
- *dňa 22.12.2002 bolo súdu doručené odvolanie odporcu v 1. rade proti rozsudku tunajšieho súdu č.k.11C35 /1996-99 zo dňa 6.11.2003*
- *dňa 22.1.2004 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa k odvolaniu odporcu v 1. rade zo dňa 18.12.2003 proti rozsudku tunajšieho súdu č.k. 11C 35/1996-99 zo dňa 6.11.2003*
- *dňa 2.3.2004 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade – doplnenie odvolania zo dňa 18.12.2003*
- *dňa 10.3.2004 výzva na zaplatenie súdneho poplatku*
- *dňa 2.4.2004 zaplatenie súdneho poplatku*
- *dňa 15.7.2004 súd predložil spisový materiál spolu s odvolaním odporcu v 1. rade proti rozsudku na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave*
- *dňa 4.1.2005 bol súdu vrátený spis a doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co 224/04-122 zo dňa 23.11.2004, ktorým odvolací súd rozsudok prvého stupňa v napadnutých častiach zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie*
- *dňa 10.5.2005 predvolanie účastníkov konania na termín pojednávania 14.6.2005*
- *dňa 27.5.2005 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní odporcu v 2. rade*
- *dňa 13.6.2005 doručená žiadosť o odročenie termínu pojednávania*

- *dňa 14.6.2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 7.10.2005 z dôvodu neprítomnosti navrhovateľa a odporcu v 2. rade*
- *dňa 14.6.2005 dožiadanie súdu adresované Okresnému súdu Žilina- doručené 28.6.2005*
- *dňa 17.6.2005 predvolanie účastníkov konanie na termín pojednávania dňa 7.10.2005*
- *dňa 12.7.2005 zaslanie spisu s vybaveným dožiadanim z Okresného súdu Žilina*
- *dňa 30.9.2005 ospravedlnenie neúčasti na pojednávani odporcu v 2. rade*
- *dňa 7.10.2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito dňa 9.11.2005 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade*
- *dňa 18.11.2005 súd vydal uznesenie č.k.11C 35/1996-174, ktorým nariadil znalecké dokazovanie*
- *dňa 5.12.2005 upovedomenie znaleckej organizácie o vypracovaní znaleckého posudku a vyžiadanie podkladov*
- *dňa 13.12.2005 súd vydal uznesenie č.k. 11C 35/1996-177, ktorým zmenil uznesenie tunajšieho súdu č.k. 11C 35/1996-174*
- *dňa 25.1.2006 súd doručil spisový materiál na vypracovanie znaleckého posudku*
- *dňa 25.4.2006 bol súdu doručený vypracovaný znalecký posudok*
- *dňa 2.5.2006 súd vydal uznesenie č.k. 11C 35/1996-201, ktorým priznal znaleckému ústavu odmenu za podanie znaleckého posudku a náhradu hotových výdavkov*
- *dňa 12.6.2006 doručené vyjadrenie právnej zástupkyne navrhovateľa k znaleckému posudku*
- *dňa 15.6.2006 doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k znaleckému posudku*
- *dňa 21.9.2006 predvolanie účastníkov a znalca na termín pojednávania dňa 27.10.2006*
- *dňa 27.10.2006 sa uskutočnilo pojednávanie , ktoré sa odročilo na neurčito z dôvodu potreby doplnenia znaleckého dokazovanie*
- *dňa 6.11.2006 súd vydal uznesenie č.k. 11C 35/119-227, ktorým priznal znaleckému ústavu odmenu za účasť na pojednávani*

- *dňa 10.1.2007 žiadosť súdu o doplnenie znaleckého posudku*
- *dňa 10.1.2007 predvolanie účastníkov konania na termín pojednávania dňa 20.2.2007*
- *dňa 9.2.2007 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaniá odporcu v 2. rade*
- *dňa 12.2.2007 súdu bolo doručené oznámenie o vyhotovení doplnku č.1 k znaleckému posudku*
- *dňa 20.2.2007 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu žiadosti účastníkov konania o stanovenie lehoty na vyjadrenie na termín dňa 27.4.2007*
- *dňa 22.2.2007 súd vydal uznesenie č.k. 11C 35/1996-249, ktorým priznal znaleckú odmenu za podanie doplnku č.1 k vyhotovenému znaleckému posudku*
- *dňa 26.2.2007 súd predvolal účastníkov konania na termín pojednávania dňa 27.4.2007*
- *dňa 7.3.2007 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k doplnku č.1*
- *dňa 16.4.2007 ospravedlnenie neúčasti na pojednávanií odporcu v 2. rade a vyjadrenie odporcu v 2. rade k doplnku č.1*
- *dňa 23.4.2007 bolo súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa k doplnku č.1*
- *dňa 11.5.2007 výzva súdu*
- *dňa 14.5.2007 výzva súdu adresovaná účastníkom konania, či súhlasia s čiastočným späťvzatím návrhu*
- *dňa 14.5.2007 súd predvolal účastníkov konania na termín pojednávania dňa 26.6.2007*
- *dňa 30.5.2007 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 1. rade k čiastočnému späťvzatiu návrhu*
- *dňa 31.5.2007 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu v 2. rade k čiastočnému späťvzatiu návrhu*
- *dňa 25.6.2007 ospravedlnenie neúčasti na pojednávanií odporcu v 2. rade*
- *dňa 23.8.2007 súd vydal uznesenie č.k. 11C 35/1996-278, ktorým konanie voči odporcovi v 2. rade zastavil a v časti zaplataenia majetkovej ujmy zastavil*
- *dňa 6.5.2008 súd predvolal účastníkov konania na termín pojednávania dňa 3.3.2008*

- *dňa 3.3.2008 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok*
- *dňa 14.4.2008 bolo súdu doručené odvolanie navrhovateľa voči rozsudku zo dňa 3.3.2008 č.k. 11C35/1996-291*
- *dňa 17.4.2008 bolo súdu doručené odvolanie odporcu voči rozsudku zo dňa 3.3.2008 č.k. 11C 35/1996-291*
- *dňa 5.6.2008 uznesenie na zaplatenie súdneho poplatku*
- *dňa 20.6.2008 bolo súdu doručené vyjadrenie k podanému odvolaniu*
- *dňa 26.6.2008 bol zaplatený súdny poplatok*
- *dňa 24.9.2008 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku č.k. 11C 35/1996-291 zo dňa 3.3.2008, ktoré podal navrhovateľ*
- *dňa 19.1.2010 bol súdu vrátený spisový materiál spolu s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co 237/2008-334 zo dňa 13.1.2010*
- *dňa 25.2.2010 odporca podal dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Co 237/2008-334 zo dňa 13.1.2010*
- *dňa 12.5.2010 súd predložil spisový materiál s opravným prostriedkom, ktorý podal odporca Najvyššiemu súdu Srna rozhodnutie*
- *dňa 25.5.2010 spis z NS SR vrátený ako predčasne predložený*
- *dňa 3.6.2010 výzva súdu adresovaná účastníkom konania*
- *dňa 3.6.2010 zaslание dovolania odporcu navrhovateľovi*
- *dňa 10.6.2010 súd predložil spisový materiál s opravným prostriedkom, ktorý podal odporca Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie*
- *dňa 2.8.2010 bol súdu vrátený spisový materiál spolu s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 133/2010, ktorý zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie*
- *dňa 14.9.2010 súd predložil spisový materiál Krajskému súdu v Bratislave*
- *dňa 15.12.2011 bol súdu vrátený spisový materiál spolu s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 362/2010-371 zo dňa 29.11.2011, ktorým odvolací súd rozsudok v napadnutej časti potvrdil*
- *dňa 30.12.2011 bola súdu doručená žiadosť odporcu.“*

Ústavný súd z obsahu spisu okresného súdu vedeného vo veci, ktorý si vyžiadal, zistil rovnaké skutočnosti týkajúce sa priebehu napadnutého konania, aké uviedla predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení.

Vec je v súčasnej dobe právoplatne skončená.

Predsedníčka okresného súdu pripustila, že dané konanie je *„čiasťočne poznačené priet'ahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny priet'ah, avšak vzhľadom k tomu, že zaťaženosť súdneho oddelenia, resp. jednotlivých civilných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám za to, že predmetné konanie je poznačené priet'ahmi, ktoré sú objektívneho charakteru“*. Predsedníčka okresného súdu zároveň navrhla, aby *„v prípade, že Ústavný súd SR dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, navrhujem, aby vzal do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik priet'ahov v konaní“*. V závere predsedníčka okresného súdu poukazuje aj na skutočnosť, že počas konania došlo k viacerým výmenám konajúcich sudcov a že vec je už v súčasnosti právoplatne skončená.

Právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 10. apríla 2012, v ktorom poukázal osobitne na skutočnosť, že sťažovateľ bol v napadnutom konaní aktívny a opakovane sa *„najmenej 9-timi podaniami domáhal, aby súd vo veci konal“*. Právny zástupca sťažovateľa tiež upozornil na skutočnosť, že *„na základe odvolaní sporových strán bola vec na Krajskom súde v Bratislave cca. 4 roky“*, ako aj na nedostatky znaleckého dokazovania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že konania, ktorých predmetom je rozhodovanie o náhrade škody vzniknutej v súvislosti s dopravnou nehodou, patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. V danom prípade je možné pripustiť zvýšenú mieru faktickej zložitosti, najmä s ohľadom na nutnosť znaleckého dokazovania, ako aj na skartáciu časti dôkazového materiálu, čo však nemôže zbaviť okresný súd zodpovednosti za to, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté ani po takmer 15 rokoch od začatia konania.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd z predloženého spisového materiálu nezistil skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by sťažovateľ mal zásadnejší podiel na celkovej dĺžke konania. Sťažovateľ poskytoval v priebehu konania okresnému súdu potrebnú súčinnosť a zúčastňoval sa nariadených

pojednávani osobne alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu, s výnimkou pojednávania nariadeného na 14. jún 2005, ktorého sa sťažovateľ ani jeho právny zástupca po písomnom ospravedlnení nezúčastnili, v dôsledku čoho bolo odročené na 7. október 2005. Sťažovateľ sa v priebehu konania opakovane domáhal nariadenia pojednávania a zrýchlenia postupu okresného súdu v prerokúvanej veci.

3. Napokon ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v celom priebehu konania. Pri hodnotení tohto kritéria vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd na základe skutočností obsiahnutých v súdnom spise konštatoval, že postup okresného súdu v namietanom konaní vykazoval dlhšie obdobia nečinnosti, ako aj postup, ktorý možno označiť ako nesústredený a neefektívny.

Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej judikatúry nepripísal na ťarchu okresného súdu obdobia v doterajšom priebehu konania, počas ktorých sa súdny spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), resp. na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodovanie o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch uplatnených účastníkmi konania.

Z obdobia dlhodobej nečinnosti okresného súdu je potrebné osobitne poukázať najmä na obdobie od septembra 1998 do marca 2000 (1 rok a 6 mesiacov), keď okresný súd vo veci nevykonal žiaden procesný úkon.

Rovnako bol okresný súd nečinný v období od 21. septembra 2000, keď bola okresnému súdu doručená odpoveď znalca na urgenciu zo strany súdu, do 6. marca 2001 (takmer 6 mesiacov), keď okresný súd reagoval na znalcovu žiadosť o doplnenie podkladov na vyhotovenie znaleckého posudku, ale aj v období od 4. júna 2001 do 24. apríla 2002

(viac ako 10 mesiacov), keď okresný súd iba evidoval žiadosti sťažovateľa o nariadenie termínu pojednávania.

Postup okresného súdu bol okrem zjavnej nečinnosti v uvedených obdobiach poznačený aj neefektívnosťou. Okresný súd totiž vo veci rozhodol meritórnym rozsudkom už 6. novembra 2003, a to rozsudkom č. k. 11 C 35/1996-99. Uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 224/04-122 z 23. novembra 2004 bol rozsudok okresného súdu zrušený, pričom krajský súd vyslovil názor, podľa ktorého závery dokazovania „*rozhodne nepredstavujú podklad pre také rozhodnutie, ako to realizoval súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom*“. Krajský súd tiež konštatoval nevyhnutnosť doplnenia dokazovania o preskúmanie podaného znaleckého posudku „*vedeckým ústavom, do ktorého pôsobnosti uvedená problematika spadá*“, ako aj o ďalšie účastníkmi navrhované znalecké dokazovanie.

Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uvedených krajským súdom zistených pochybení okresného súdu a nutnosti ich následnej korekcie rozhodnutiami krajského súdu v odvolacom konaní došlo k značnému predĺženiu priebehu napadnutého konania.

Neefektívnosť v činnosti okresného súdu je možné vidieť aj v tom, že napriek záverom krajského súdu o nutnosti doplniť znalecké dokazovanie okresný súd rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania až 18. novembra 2005, a to uznesením č. k. 11 C 35/1996-174, teda viac ako 10 mesiacov po vrátení spisu krajským súdom.

V období po vrátení spisového materiálu z krajského súdu sa v postupe okresného súdu vyskytuje aj obdobie zjavnej nečinnosti, keď prvý úkon od vrátenia spisu (4. januára 2005) vykonal okresný súd až 10. mája 2005 a predvolal účastníkov konania na pojednávanie nariadené na 14. jún 2005, čo predstavuje ďalších 5 mesiacov, počas ktorých okresný súd nevykonával úkony vedúce k meritórnemu rozhodnutiu v prerokúvanej veci.

Napokon bol okresný súd nečinný aj v období od 23. augusta 2007, keď uznesením č. k. 11 C 35/1996-278 v časti konanie zastavil, do vyhlásenia v poradí druhého meritórneho rozsudku vo veci na pojednávaní 3. marca 2008 (viac ako 6 mesiacov).

Obranu okresného súdu spočívajúcu vo vysokom počte vecí na tomto súde, zmenách sudcov a v jeho nedostatočnom personálnom obsadení ústavný súd neakceptoval.

V súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezbavuje štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu pracovných vecí či námietka personálneho obsadenia tohto úseku a v tejto súvislosti neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prietahov (III. ÚS 69/2011).

Zistené nedostatky v postupe okresného súdu, ako aj pri jeho doterajšom meritórnom rozhodovaní v posudzovanom konaní majú podľa názoru ústavného súdu priamy dopad na kvalitu dodržiavania základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosťou napadnuté konanie bolo právoplatne skončené rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 362/2010-371 z 29. novembra 2011, bolo už bezpredmetné nariadovať okresnému súdu vo veci konať bez prietahov.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že bolo porušené sťažovateľovo základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € s poukazom na dlhotrvajúci stav právnej neistoty.

Pri určení sumy finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc doterajšiu dĺžku namietaného konania, dôvody, pre ktoré v ňom došlo k zbytočným priesťahom, ako aj správanie sťažovateľa ako účastníka konania a ďalšie okolnosti predmetného konania ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € sťažovateľovi primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov právneho zástupcu sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Sťažovateľ uplatnil vo svojej sťažnosti náhradu trov právneho zastúpenia v sume 582,02 €. Ústavný súd pri určení výšky náhrady trov vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov

(ďalej len „vyhláška“). Základom pre určenie trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby vykonané v roku 2010 je suma priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2009 (výpočtový základ), ktorá predstavovala 721,40 €. Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky, t. j. za každý úkon po 120,23 €, spolu 240,46 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,21 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 254,88 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty uvedená suma bola zvýšená o 20 % DPH. Trovy právneho zastúpenia boli teda priznané v celkovej sume 305,86 €.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012